

Filmfestival for Østeuropæiske film, Cottbus 2008

Film kan ikke gøre en forskel på verdenssituationen. Film kan ikke ændre menneskers måde at være på. Men film kan røre og bevæge. Dette var hvad den prisbelønnede russiske film "Captive" (engelsk - på russisk: Plennyj) gjorde. Den film fik **prisen for den bedste film** i Cottbus ved den 19. filmfestival for østeuropæisk film i dagene 10.-15. november. Den er russisk/bulgarsk og instruktøren er Aleksej Utsjitel. Det er en krigsfilm og handler om en soldat i den russiske hær, som befinder sig i Tjetjenien. Under en aktion får han fanget en ung tjetjener, som han beslutter sig for selv at føre gennem skoven hen til den deling, hvor hans øverstbefalende vil have fangerne. På denne tur knyttes de to til hinanden. Den russiske soldat beskytter og viser omsorg for den unge tjetjener, som bærer det muslimske navn Jamal. Jamal betyder skønhed og det er hvad drengen er. Men det er en krigsfilm. Da de overraskes af et møde mellem to grupper militante tjetjenere, kan den russiske soldat ikke holde skønheden i live. Skønheden ofres på krigens alter. Det er, hvad der altid sker i en krig, og det retter filmen ikke op på, men den viser på en stille og smuk måde, at det ikke altid er let at hade fjenden. At skellet mellem os/dem ikke altid er den virkelighed, som selv soldater møder i fjendens land.

Blandt de mange andre priser der blev givet på denne Filmfestival var **den økumeniske pris**. Den gik til en anden russisk film "Wild Field" (engelsk - på russisk: Dikoje polje). Filmen er instrueret af Mikhail Kalatosjvilij. Denne film fremstiller en ung entusiastisk og ydmyg læge, der har sin praksis midt ude i de russiske øde stepper og så hans møde med de lokale - møder, som er fulde af skæve vinkler, men som alligevel altid formår at sige noget essentielt om menneskers liv med hinanden. Kredslægen, der ikke har mange medikamenter, men som har spørgsmålet om troen på Gud og særlig ærgrelsen over, at Gud er tavs og synes at have glemt det russiske folk. Mindre bliver ærgrelsen ikke, da han af vanvare kommer til at slå forruden på sin bil i stykker, og da bilen så ikke vil starte, er toppen nået. Da kommer kredslægen til at smile og bilen går i gang. Symbolsk er der en sten, som står urokkelig og fungerer som operationsbord på bedste vis. Folk synes ikke at dø på den sten! Og så er der den sten, der må flyttes, da den 'døde' mand halvt begravet ude i ørkenen kommer til live igen. De mange sjove vinkler på menneskers møde med hinanden, deres tro og håb, og ikke mindst overraskelser, er filmet med smukke stemningsbilleder. Der veksles hele tiden mellem rolige billeder af et stilleliv, hvor der pusles med hverdagsaktiviteter, og voldsomme begivenheder, der kræver en læges tilstedeværelse.

Desuden tildelte **den økumeniske jury en særlig rosende anmærkning** til den tysk-svejsk-kazakhstansk-russiske-polske film "Tulpan". Instruktøren Sergej Dvortsevoj viser på rørende vis betingelserne for en familie, der lever ude i udmagrede egne af Kazakhstan. En ung mand vil giftes og gør sig til over for den unge kvinde Tulpan, men hun vil ikke vide af ham. Hun støttes heri af sin mor, der ønsker, at datteren tager en uddannelse. Der udspiller sig nogle komiske scener, da den unge mand forsøger at få Tulpans opmærksomhed. Filmen viser den unge mands håb og drømme, hans modløshed og forløsning. Centralt står familien ikke blot som centeret for konflikter, men også som den vitale kilde til sammenhold. Portrætteret af en nomadefamilie i et landskab, som både er storslået som barsk og øde, skildres med poetiske billeder.

I den økumeniske jury sad Elena Jancuskova, Slovakiet, Anita Uzulniece, Letland, Felicitas Kleiner, Tyskland, og undertegnede Susanne Charlotte Knudstorp, Danmark. I fire dage så vi film fra morgen til aften: film fra Rusland, Tjekkiet, Polen, Ungarn, Rumænien osv., dvs. film fra en kontekst, som kan være temmelig fremmed for os, men de udgjorde ikke desto mindre en stor og dejlig oplevelse.